

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère <1543-1623>

Mogvntiæ, 1617

Cap. 8. De sexta specie Irregularitatis ex defectu Sacramenti, seu
digamia,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78477)

vt habet Couar. in memorato cap. 8. §. 1. num. 2. Altera est vt matrimonium publice, & non clandestine celebratum sit: altera, vt coniuges cōtrahant bona fide, id est, nesciant huiusmodi impedimentum. Quamquam satis est, vt adteruter nesciat, iuxta cap. Ex tenore, & cap. Peruenit, Qui filij sint legitimi.

Idem iudicandum est, si positis his conditionibus matrimonium inualidum, existimetur validum ex errore iuris: dummodo error sit iustus, & probabilis: ita vt bonam fidem producat: prout fit in dubia iuris decisione, de qua est controuersia inter Doctores: quorum alij hanc, alij aliam diuersam opinionem profiteantur: quod etiam in citato §. 1. habet Couar. num. 9. Ex quo in precedentibus num. 5. 6. & 7. adde in hoc casu filios censeri legitimos; non tantum eos qui generati sunt ante factam quaestionem de validitate matrimonij, sed eos etiam, qui postea generantur lite contestata: siue concipiuntur ante laicam sententiam, siue pēdente: post latam sententiam, pēdente termino decem dierum: qui à iure, per cap. Non solum, de appellationibus, in 6. datur ad appellandum: siue etiam pēdente appellatione à sententia lata contra matrimonium ipsum. Eadem habet, & confirmat Maiolus lib. 1. cap. 5.

Sextum est: Cum matrimonium inter infideles, siue paganos siue Iuæos contractum, valuit iuxta propriam ipsorum legem, etiam si inualidum fuerit iure Canonico: si tales coniuges ad Christi fidem conuertantur, filios ex eiusmodi matrimonio natos, legitimos esse: ex cap. vltimo, Qui filij sint legitimi: neque matrimonium illud asumptra fide dirimitur ex cap. De infidelibus, De consanguinitate, & affinitate. Istud quoque obseruat Couar. initio cit. §. primi.

Septimum est: Expositos, quando parentes ipsorum ignorantur, tutius esse haberi pro illegitimis; quia quamtumuis legitimi interdum exponantur ob parentum egestatem, vel ignauiam: id tamen non est ita frequens in eis, ac in illegitimis, qui saepe à parentibus exponuntur ad vitandam turpitudinis infamiam. Quamquam tamen probabile est, ordinatos bona fide (cum in dubia melior sit possidentis conditio) posse citra dispensationem exercere Ordinem susceptum: vt notat Couar. ad Clemen. Si furiosus, De homicidio 1. par. in initio num. 9. Et confirmatur ex eo, quod ipsos esse expositos nihil obstat eis, iuxta cap. vnicum, De infantibus, & languidis expositis. Sed negandum non est, quia & tutius sit dispensatione a petere: quā dare potest Episcopus, & qui non praesumitur probabiliter illegitimus, vt docet Suarez in citata disput. 50. sect. 4. num. 4. hac maxime ratione nixus, quod in eo casu, sicut & in alijs nonnullis, auctoritas Praelati cum opinione probabili, sufficiat ad pacandam conscientiam.

Octauum est: Si is qui natus est in matrimonio legitimo, & se legitimum bona fide putat, à matre audiat se illegitimum esse, nō teneri simpliciter dicenti credere, vt notant D. Anton. 3. parte tit. 28. cap. 4. paulo ante §. 1. Sylu. verbo, illegitimus, num. 2. & Nauar. in Enchir. cap. 27. num. 201. Neque enim in re tanti momenti tenetur, imo nō debet permittere se ob leues suspiciones detrahi de sua bona fide, siue promouendus ad Ordines, siue iam promotus. Adferenti vero matri rationes tam multas, & tam probabiles vt sufficiant ad faciendam certam fidem, tenetur credere, & plane se pro illegitimo gerere, ex D. Anton. ibidem. Quod si tales adferat quæ tantummodo faciant filium dubium, an legitimus sit; is non debet quidem promoueri ad Ordines sine dispensatione: quia in dubijs paratior est sequenda: neque promotus exercere actum Ordinis (si conscientia motu intimo propendat ad credendum matri asserenti se illegitimum esse) donec ad cautelam obtinuerit dispensationem: quia non licet contra conscientiam agere. Attamen si nullo interiori conscientia motu ad credendum propendat: imo legitimum se esse credat; nec abstinere, nec dispensationem petere tenetur: vt ex Panormit. ad cap. 1. De filiis presbyterorum, & ex Summistanum communi sententia refert Maiolus lib. 1. cap. 7. vbi addit eum dubium esse de iure an quis illegitimus sit, ipsum & à suscipiendis Ordinibus, & à susceptis exercendis debere abstinere, donec difficultas sit decisa.

Nonum est: Ad hanc speciem irregularitatis posse reduci eam, cuius meminit Nauar. in Enchir. cap. 27. num. 205. & quæ hæreticis, ac credentibus, receptatoribus, defensoribus, & fautoribus eorumdem: ac filijs ipsorum, filiorumque filijs imponitur, per cap. Quicumque, §. Hæretici, De hæreticis in 6. Quod aduerte intelligendum esse de filijs in paterna linea quoad i. & 2. gradum: & in materna, quoad primum tantum: itemque de parentibus, qui tales mortui sint, nam si ante mortem reconciliati fuerint Ecclesiæ, neque filij, neque nepotes ipsorum promoueri prohibentur: quod vtrumque habetur ex cap. Statutum scilicet, eodem tit. & libro. Obijcientibus autem, quod in illis capitulis sermo sit tantum de beneficijs, & officijs Ecclesiasticis. Respondendum est, id quidem verum esse: sed quia in eo maior ratio est Ordinū, quam illorum prohibendorum talibus personis, eo ipso quod eæ excluduntur à beneficijs, & officijs, merito intelliguntur ab Ordinibus exclusæ. Quamquam tamen existunt Henriquez in lib. 14. cap. 5. §. 4. quod si occulta fuerit hæresis aut in natione infecta pater decesserit in publica hæresi absq; nota infamiae; non videatur filius Catholicus fieri irregularis. Id quod Satyrus, in lib. 6. Theauri casuum confit. cap. 10. num. 4. approbat. Quæ opinio, non caret probabilitate: vt licet colligere ex dicendis in sequenti nu. 193. versu Quamquam.

CAPVT VIII.

De sexta specie irregularitatis, ex defectu sacramenti, seu digamia.

SVMMARIVM.

- 80 Irregularitas contrahitur ex digamia.
- 81 Tribus modis potest quis digamus esse, re, interpretatione, & similitudine: & quis re, ac quis interpretatione digamus dicatur.
- 82 Non est irregularis, qui ducit extra matrimonium corruptam, non ab alio, quam a se.
- 83 Est irregularis qui et si virginem duxerit, eam tamen in adulterium lapsam carnaliter cognouit.
- 84 Irregularis est quisquis dum duabus contrahit, etiam si alterum, aut vtrumque matrimonium sit inualidum: sicut & qui cum serua, aut cum mima.
- 85 Duo requisiti ad bigamiam vt inducat irregularitatem: vnde nonnulla inferuntur.
- 86 Ratio cur quis fiat irregularis, contrahens cum corrupta, non item si ipse corruptus.
- 87 Quis dicatur similitudine digamus.
- 88 Nec Laicus, nec minoribus tantum Ordinibus initiatus, obnoxius est tali irregularitati.
- 89 Cum digamie, aut interpretatione, solus Papa dispensat.
- 90 Cum digamo similitudine potest nonnumquam Episcopus dispensare, etiam ad maiores Ordines.

DIGAMIAM efficit hominem irregularem, habetur ex cap. 3. prioris ad Timoth. per ea verba, Oporet Episcopum ineprehensibilem esse, vnius vxoris virum: & ex distin. 34. cap. 1. recipimus, cap. Si quis viduam, & cap. Lector. Item ex titulo De bigamis non ordinandis cap. 1. 2. & 3. ita vt sine dispensatione, ne quidem ad Ordines minores promoueri possit, nisi necessitas exigat, iuxta cap. Si Subdiaconus, eadem distin. 34. & Concil. Trident. sess. 23. cap. 17. De reform. Nec item possit alicuius Ordinis actum exercere. Imo priuatur omni priuilegio Clericali, eique sub anathemate tonsura, & habitus clericalis prohibetur, in cap. vnico De bigamis in sexto. Cuius irregularitatis imponenda, redduntur hæc causæ. Prima & reciproca ex cap. Acutius, distin. 26. & ex cap. Debitum, De bigamis: quod his coniugatus non possit apte significare vniomem Domini nostri Iesu Christi cum Ecclesia vnica, & sancta sponsa sua. Altera ex cap. Proposisti, distin. 82. quod bigamia sit signum incontinentiæ. Postrema ex cap. Vna distin. 26. quod ad castitatem persuadendam adimat auctoritatem: quodque excellentia Sacramenti Ordinis mereatur, vt bigamus ab eo aiceatur.

80.

81. Tribus autem modis iuxta glossam ad cap. 2. De bigamis, verbo, In bigamis; receptam prout habet in Enchir. Nauarrus cap. 27. num. 195. dicitur bigamus: re, interpretatione, & similitudine. Ac si quidem dicitur ille, qui habuit, & cognouit carnaliter duas legitimas uxores; siue ante, siue post baptismum vtramque aut alteram habuerit, ex cap. Acutius, & cap. Deinde distinct. 26. cuius ratio proponitur in sequentibus. Interpretatione vero ille digamus dicitur, qui non quidem vere, sed secundum interpretationem iuris duas uxores duxit: ut ille qui duxit viduam, ex cap. Si quis viduam 1. & 2. distinct. 34. & cap. 3. De digamis. Quod obiter aduerte non procedere, nisi matrimonium ipsum cum vidua in initum, validum sit. De quo post Nauarrum Suarez tom. 5. disput. 49. sect. 3. §. Dubitatio vero. Dicitur prout interpretatio digamus, is qui duxit corruptam ab alio, ex cap. Curandum, distinct. 34. etiam si crederetur illam fuisse virginem, cum non esset: eumque esse communem consensum expressit Couar. ad Clemen. Si furiosus, 1. par. §. 2. num. 2. versu 3. Et ratio est, quam habet glossa ad cap. Nemo, distinct. 32. quod ex eo non desinat esse maritus corruptæ ab alio.
82. Corruptam vero esse extra matrimonium ab eo solo, qui illam ducit, non efficere hunc irregularem, idem Couarruias ibidem consequenter docet; tum allatis pro ea sententia multis authoribus: tum hac ratione: quod talis fœmina non diuiserit carnem suam in plures: utpote ab vno tantum cognita, qui eo nomine censetur duxisse uxorem virginem cum matrimonium absterferit præcedentis copulæ vitium: ex cap. Tanta, Qui filij sunt legitimi. Quod autem glossa 1. ad cap. Maritum, distinct. 32. contrarium ex eod. cap. colligit, ideo non videtur necessarium: quod illic nomen concubinæ non de propria, sed de aliena accipi possit, tanquam ea, quæ per tale matrimonium, diuidet carnem suam.
83. Adhuc interpretatione digamus dicitur, irregularis que est ille, qui cum virgine quidem contraxit matrimonium, sed eam carnaliter cognouit, postquam adulterium commisit, ex cap. Si cuius, & cap. Si laici, distinct. 34. Quod procedit ex Nauar. in citato num. 195. etiam si per ignorantiam ei tale quid contingeret: & ex Couar. ad Clemen. Si furiosus 1. par. §. 2. nu. 3. etiam si alteram uxorem cognouerit per penitentiam sibi reconciliatam.
84. Addit Nauar. in eod. num. 195. (quod Suarez latius tractat tomo 5. disput. 49. sect. 2.) irregularem similiter censendum eum, qui cum vna contrahit validum matrimonium, & cum alia inualidum: aut ob aliquod impedimentum inualide cum duobus contrahit; siue vtraque vivente contrahat, siue altera mortua. Quod etiam D. Anton habet 3. par. tit. 28. cap. 3. & confirmat ex cap. Nuper, De bigamis: vbi Papa, etiam si expresse dicat talem non esse bigamum, ipsum tamen irregularem perinde facit, ac si vere bigamus esset. Sicut & per cap. Si quis viduam, 2. is qui cum seruâ, aut cum mima, seu publica fabularum actrice matrimonium contraxerit (etiam si bigamus non sit, si illa fuerit virgo) perinde ac bigamus, tanquam vilis nimirum persona, irregularis efficitur: ut etiam notat Nauar. in sequentibus num. 97.
85. Aduerte autem ex D. Thoma in 4. distinct. 27. quest. 3. art. 1. quæstioncula 1. ad 3. (quod etiam Nauar. habet in eodem cap. 27. num. 196.) bigamiam quæ irregularitatem inducit requirere coniunctionem, tum animorum per mutuum consensum contrahentium; tum corporum per carnalem copulam eorundem: quod est requirere matrimonium consummatum. Er probatur ex cap. Debitum, De bigamis, & ex cap. vltimo distinct. 34. Vnde inferimus primo, solam fornicationem, etiam cum vidua non inducere irregularitatem bigamiæ: quia bigamia non est, ut nomen ipsum indicat, absque matrimonio. Inferimus secundo, eidem irregularitati minime subici eum, qui plures habuit concubinas: sed vnicam uxorem virginem duxit, ex cap. Quia circa, De bigamis. Tertio, nec eum qui duxit uxorem eam quæ matrimonio coniuncta fuit alteri, morte præuento, antequam ipsam carnaliter cognosceret, ex cap. vltimo distinctione trigesima quarta, & ex cap. Debitum, De bigamis. Postremo nec eum qui contraxit qui-

dam cum multis, sed cum vna tantum, & ea virgine copulam habuit, prout in fine citati num. 196. Nauar. expressit.

Ratio vero, cur aliquis fiat irregularis ex bigamia si contrahat cum corrupta, non item si contrahat ipse corruptus, post D. Thomam, in cit. art. 1. in responsione ad tertiam quæstionculam, à Syluestro, verbo Bigamus num. 2. hæc redditur: quod consensus contrahentis matrimonium non cadat super ipsum consentientem, sed super alterum coniugem. Non enim est institutus ad coniungendum aliquem sibi ipsi, sed alteri. Quo fit ut carnis in multis diuisio, quæ tollitur significatio vnionis Christi cum vnica Ecclesia, non operetur defectum hunc Sacramenti, quem dicimus bigamiam, in ipso coniuge qui carnem suam in multos diuisit, sed in altero, qui ei matrimonio coniungitur, vnde inquit, D. Thomas, si mulier capax esset Ordinum, & virgo nupsisset viro corrupto, ac matrimonium consummasset, ab illis excluderetur tanquam irregularis ex bigamia interpretatiua. De qua re Suarez in prius citata lect. 3. §. Hæc igitur:

Similitudine demum bigamus vocatur is qui aliquo Ordine sacro insignitus, vel solemnī castitatis voto adstrictus contrahit, & consummat matrimonium; etiam cum vnica, & ea virgine, per cap. Quotquot, 27. quæst. 1. & per cap. vltimum, De bigamis: Eius vero appellatiōis rationem hanc insinuat Palud. in 4. distinct. 27. quæst. 4. art. 2. sub finem: quod talis post contractum matrimonium spirituale cum Christo, per professionem in religione approbata vel sacri Ordinis susceptionem, contrahat de facto alterum matrimonium carnale, & consummet. Inter quæ duo matrimonia similitudo est tantum, non identitas rationis matrimonij.

Laicum vero non esse irregularem, nec item eum qui initiatus tantum minoribus Ordinibus, contraxit matrimonium cum vnica & ea virgine: confirmat Nauar. in Enchir. cap. 27. num. 195. quia nullum datur ius ex quo talis irregularitas habeatur, neque vlla sit irregularitas nisi à iure, ex cap. Is qui, De sententia excommunicationis in 6. De eo qui simplici tantum castitatis voto se Deo adstrinxit, perinde in hac re iudicandum est, ac de eodem non habente tale votum, cum iura irregularitatem imponant tantum ei qui Deo adstrictus voto solemnī castitatis, matrimonium contrahit.

Quod attinet ad dispensationem in hac irregularitate, Nauar. in sequenti nam. 197. ait omnium consensum esse; quod in ea quæ est ex bigamia vera, vel interpretatiua, solus Summus Pontifex dispensare possit ad maiores Ordines. De quo videri potest Couar. ad Clemen. Si furiosus, 1. par. §. 3. num. 4. vbi id quod Nauarrus addit Episcopum in eadem irregularitate dispensare posse ad minores Ordines quoad usum eorum iam susceptorum, non item quoad susceptionem: ita admittit, ut contrarium (quod ex D. Thoma, in verbo Bigamia, Syluester quæst. 7. & Tabiena num. 7. tradunt) putari possit, quoties maxima subest dispensandi causa. Id quod non videtur similiter dicendum de eo quod illi iidem addunt, posse Episcopum ad maiores quoque Ordines cum bigamo dispensare, si religionem intrare velit. Namque id alienum est à communi Ecclesiæ praxi, qua Summus Pontifex plerumque Generalibus Religionum concedens facultatem cum suis dispensandi in irregularitate, solet excipere eam quæ est ex bigamia.

Iam quod Nauar. quoque addit communem item sententiam esse, quod cum bigamo similitudine, qui contraxerit cum vnica virgine, possit Episcopus dispensare, confirmatur per cap. primum, Qui Clerici, vel vouentes. Id quod ex glossa ad verbum, Dispensatiue, verum est, etiam de dispensatione ad maiores Ordines & suscipiendos, & susceptos administrandos: prout ex eodem cap. satis intelligitur.

Cæterum etsi olim dubium fuerit, nunc tamen teneri communiter, ex bigamia tam si ante, quam si post baptismum contigerit, irregularitatem contrahi. Pro quo rextus est in cap. Acutius, distinct. 26. vbi hæc ratio tangitur: quod

quod in eo qui plures habet uxores, siue ante, siue post baptismum habuerit, deest id quod requiritur ad significandam coniunctionem Christi cum vnica Ecclesia, perinde ac mulieri corrupta ante baptismum, deest id quod requiritur, vt inter sacras virgines numeretur.

TITVLVS TERTIVS.

De irregularitatibus que incurruntur ex delicto.

LET inter irregularitates quae oriuntur ex facto, sine delicto numeretur proueniens ex homicidio licito: atque homicidij nomine, in quotidiano sermone, intelligatur tantummodo illud, quod est cum culpa, quemadmodum notat Caiet. in verbo Irregularitas, hic tamen de ea sub praeposito titulo agemus, quia cum nulla sit differentia physica inter vtrumq; homicidium (tam enim vnum, quam alterum consistit in occasione hominis) irregularitates proueniens ex eis, ob coniunctionem quam habent in causa sua proxima, declarantur communi explicatione: non obstante, quod sint diuersae ob diuersitatem moralem eiusdem causae, positam in ratione iusti, & iniusti.

CAPVT IX.

De irregularitate ex homicidio, qua comprehenduntur, tam septima species ex licito, quam octaua ex illicito.

SVMMARIVM.

- 91 Mutilatio membri in hacre equipollet homicidio: & quae corporis pars membri nomine significetur.
- 92 Falsa est regula, irregularitatem esse eum, qui alterum reddidit irregularem.
- 93 Nomine mutilationis in hoc negotio, non comprehenditur membri debilitatio.
- 94 Requisita vt quis censetur incurrere irregularitatem ex homicidio: ac primo, vt sit baptizatus, & mentis compos.
- 95 De ebrio, & anente quid sit tenendum in hac re.
- 96 Ex cuiuscumque hominis occasione, aut mutilatione irregularitas nascitur.
- 97 Occisionem, aut mutilationem oportet esse de facto, ad incurrendam irregularitatem: nec sufficit voluntas, etiam cum conatu.
- 98 Sufficit vero causam propinquam dedisse homicidio, vel mutilationi.
- 99 Quo censetur causa propinqua quod ad hoc negotium.
- 100 Quatenus ab irregularitate excusentur qui arma, aut venena vendunt, aut qui hortantur milites ad pugnam.
- 101 Si homicidium, aut mutilatio non sequatur ex causa data, non incurritur irregularitas.
- 102 Quando irregularitas incurratur ex eo, quod causa detur vt quis citius moriatur, aut mutiletur.
- 103 Ex aliquorum sententia parum, & ex pietate cooperans, excusari potest ab irregularitate: & de infirmitate excusante.
- 104 De necessitate vitam defendendi excusante ab irregularitate.
- 105 Circa quam nonnulla sunt ponderanda: ac primo, vtrum alio modo potuerit vita defendi, quam occidendo, aut mutilando.
- 106 Deinde an seruatum sit moderamen in culpata tutela.
- 107 Irregularitatem incurrat qui ad defensionem rerum suarum, immo & parentum, occidit vel mutilat.
- 108 Rationes in contrarium cum solutionibus: & casus in quo ipsam contrarium potest procedere.
- 109 Non est irregularis qui amicum ad vitam necessariam defensionem aduocat, si is aggressorem occidit.
- 110 Debet licita esse defensio, per quam occidens aut mutilans excusatur ab irregularitate.
- 111 Debet esse praesens vita periculum, vt censetur adesse necessitas excusans ab irregularitate.

112 Locus Concilij Tridentini in sess. 4. cap. 7. De reformatione, ad hanc irregularitatem spectans, quo modo accipiendus sit.

LATE patet haec consideratio: ideoq; in plura capita est distinguenda. In hoc persequemur communia, in aliis specialia.

Principio autem obseruandum occurrit, mutilationem membri hominis quoad irregularitatem incurrendam, equiparari seu parem esse homicidio, prout Couar. ad Clemen. Si furiosus. titulo 3. cap. 7. expressit; post glossam eiusdem Clementinae ad verbum *Mutiler*. vbi in confirmationem, Clementinae, ex qua aperte habetur, adiungit nouem canones. Aduerte autem (quod Suarez tomo 5. disput. 44. sect. 2. numer. 4. habet) quia illae irregularitates equiparantur quidem, sed non sunt eadem, id quod circa irregularitatem ex homicidio iura disponunt spectans ad leuitatem, aut aliquam poenae diminutionem, accommodari ad irregularitatem ex mutilatione, quia fauores sunt ampliandi; spectans autem ad rigorem, non extendi; nisi ius ipsum id exprimat: quia in equiparatis, aucta poena in maiori, non sequitur auctam esse in minori. Sicque (vt idem author addit.) Congregatio Cardinalium circa priuilegium Episcopis concessum in Concil. Trident. sess. 24. cap. 6. De reformat. dispensandi in omni irregularitate occulta excepta proueniens ex homicidio occulto: respondit ad irregularitatem ex mutilatione: ita vt possit Episcopus in ea dispensare si fuerit occulta.

Ceterum, quoniam ad iudicandum de irregularitate proueniens ex membri mutilatione, cognoscendum est, quae corporis humani partes, comprehendantur membri nomine: idem author ex communi sententia subiungit comprehendi illas corporis partes, quae officium distinctum habent, vt oculus habet officium videndi, pes gradiendi, auris audiendi, manus palpani, naris odorandi, lingua loquendi. Quod quidem consentaneum est non modo philosophiae, quae cuique membro proprium actum attribuit: sed etiam sacris literis: ex illo D. Pauli ad Rom. 12. Omnia membra non eundem actum habent. Neque audiendum esse Caietan. 2. 2. questio. 65. artic. 1. (cui tamen assentitur Sotus lib. 5. De iustitia & iure, questio. 2. artic. 1.) cum vult comprehendi quoque partes eas, quae non habent quidem per se officium distinctum, at tamen habentibus ferunt opem in officio suo exequendo: vt digitus, manus: dens, lingua: & aliae alii: Nauarrus in Enchirid. cap. 27. num. 206. offendit tum aliunde, tum ex eo quod alioqui non modo digitus ex *emili gratia*: sed etiam pars digiti, cum haec manus quoque adiuuet in suo officio, membrum dici deberet, quod neque Caietanus dixerit: Item quod ex lege Idem Ofilius. ff. De adilitio edicto, habeatur, illum cui abscissus est vnus digitus, equiparari ei, cui aliquid membri est laceratum.

De aliis vero partibus quae homini tantum ad conatum aut tutelam membrorum sunt attributae, vt capilli, vngues, & auriculae: multo minus rationi consentaneum est comprehendi eodem membri nomine, vt de auricula Couar. expressit; asserens ex eo aliquem non fieri irregularem, quod alteri illam absciderit. Expressit quoque de mammilla foeminae: sed cum illius, perinde ac oculi sit proprium officium, aliter videtur sentiendum.

Si quis opponat his: quod regula generalis sit: Eum irregularem fieri qui alium reddit irregularem: sicut reddere potest per abscissionem digiti, vel auriculae, vt patet ex praeced. cap. 5. sect. 2. occurrendum est, eam regulam falsam esse: quod Nauar. in sequen. num. 209. ex eo confirmat, quod generans filium extra matrimonium, faciat ipsum irregularem ex cap. 1. De filiis Presbyterorum: non tamen ideo ipse est irregularis. Adde quod abscidens alteri digitum, reddit ipsum irregularem ob deformitatem, vel impedimentum ministrandi in altari: non tamen ex eo, ipse fiat irregularis, quemadmodum habet Couar.